

Виходить у Львові щодня (крім неділь і гр. кат. свят) о 5-й годині по полудні.

Редакція і Адміністрація: уздача Чарвеккого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковани.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за вложенєм оплати поштової.

Рекламації невапечатані вільні від оплати поштової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівської“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд Пльона і в ц. к. Староствах на провінції: на цілий рік зр. 2.40 на пів року „ 1.20 на чверть року „ —.60 місячно . . „ —.20 Поодинокє число 1 кр.

З поштовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5.40 на пів року „ 2.70 на чверть року „ 1.35 місячно . . „ —.45 Поодинокє число 3 кр.

Поучаюча полеміка.

(Дальше).

Гадки о суспільній діяльності.

(Ідеальні жаданя від суспільного діяча і доконче потрібні услівя для суспільної діяльності).

IV.

(Конець).

Услівя, потрібні до суспільної діяльності, можуть бути ще, як сказано, соціальні т. е. економічні і політичні. Економічних я не тикаю, бо они лише посередно мають вплив на суспільну діяльність, т. е. о стілько, о скілько дають матеріяльні засоби и пр. на ширене освіти і т. п. В подібних случаях знов лише культурні і політичні обставини мають вплив на то, о скілько в суспільній роботі беруть участь люди багаті, заможні, або такі, що мусять заробляти на житє роботою, з котрої (в ідеальнім змислі) для народу хісна мало.

Інша річ — політичні обставини, котрі залежать від тої степені свободи, з якої в даній державі може суспільність користати. Чоловік і суспільність мають право на свободу; але з другої сторони є держава а в ній власть, котру ми признаємо за потрібну (лише авархїста не признають держави і власти). Свобода і власть то два різні понятя, хоч можливі поруч себе. Свобода то право розпоряджати собою; але скоро чоловік находить ся в суспільности і в державі, то не може жадати, аби его свобода була безмежною самоволею. Хто-ж каже,

що потрібна держава і власть, той каже тим самим, що держава (і суспільности) мають право розпоряджати ся другими людьми, як орудїями для осягненя суспільних цілий. Вся задача теоретичної і практичної політики — найти належні відносини поміж свободою і властью, поміж чоловіком а суспільностию, як громадою поодиноких людей, що чують потребу свободи, з одної сторони, — а поміж суспільностию, як цілостію, і єї приналежностию до держави з єї властью, з другої сторони.

Практичну рецепту, для всіх добру, для уладженя таких відносин, дати годї. В теорії треба критично до всего відносити ся, а на практиці треба числити ся з даними обставинами. Ні свободи ні власти не можна боготворити. Не для свободи і власти живе чоловік, тільки свобода і власть живе для чоловіка. Моя свобода оснований ся на тим самим принципі, що й чужа свобода. Істнувавє власти то соціальна потреба. Так питанє, які повинні бути політичні услівя суспільної діяльності, — се питанє зводить ся на те, які повинні бути взаємні відносини чоловіка, суспільности і держави, взаємні відносини свободи і власти, руху і порядку.

Замітки „Буковини“.

Справу взаємних відносин чоловіка, суспільности і держави обіцює Н. Караєв розібрати в иншій книжці і нас то, як він ту справу розбере, поки-що менше обходить. Свої політичні відносини в Австрії ми знаємо досить добре, а може й дуже добре, бо о тім говорить ся і пише ся в нас найбільше. Відносини наші до держави і до сусідів менше-більше розуміє

кождий інтелігентний Русин, знає їх добрі сторони, а ще ліпше їх злі сторони — і радби їх поправити. На то маємо своїх політиків і свою різнородну політику.

Але от що у нас люди менше розуміють, або й зовсім не розуміють, то услівя успішности політичної і взагалі суспільної діяльності в самій суспільности. Внутрішні услівя, то, як сказано, доконче потрібні прикмети самих діятелів; а внїшні услівя, то культурний розвій народу, про котрий Н. Караєв каже, що він є першим услівем, аби була можлива сяк-так успішна і богата в наслідки суспільна (отже і політична) діяльність.

Нам о се й розходило ся в тій, може трохи й за довгій та чей не безкористній суперечці з п. Борковским. У нас так мало о тім говорить ся, майже зборонюють доторкати ся хіт нашої суспільности, що від часу до часу не пошкодить поспорити на тім полк. Позбути ся політики, звістно, годї; але постарати ся у себе, в своїм народі, о то, щоби з політики був більший хосен, як досє є, можна. І не лише можна, а доконче потрібно. Всі бачимо і плачемо так часто над тим, що нам одна і друга трета акція політична не вдає ся; всі шукаємо причини того і находимо в правительстві, в Поляках, Волохах і т. д. Не можна заперечити, що тих причин нема — они є! — але ми відтак по невдачі все думаємо і робимо так як би бажали перекопати і поправити противників своїх. Хоч бажанє се безпечно похвальне, — та що з того, коли ми его ніколи не побачимо сповненим, а що найменше наш вплив на сповненє сего бажаня буде зовсім незначний!

14)

ШПІГУН.

(Повість Джемса Ф. Купера).

(Дальше.)

Крик погоні чуло все войско, але лиш ті зрозуміли приказ Лявтона, що зараз поза ним стояли і вже гнали ся за похатником. Прочі не знали чого від них жадать, а підпоручник питав як-раз одного із вояків, чи він чув приказ виразїше, коли якийсь чоловік одним скоком перескочив через гостинєць. В тїйже хвили крикнув Лявтон гримким голосом, що задунав по цілій долині:

— Герве Бірч! Ловить его живцем чи неживого!

Пятьдесять пістолетів гукнуло нараз і кулі засвітали попри голову втікаючого похатника. Его взялась розпука і в хвили огірчення він крикнув:

— Гонять як звїрину в лісі!

Житє і его вимоги стались ему тепер тягаром і вже хотїв піддати ся своїм ворогам без опору.

Але голос природи взяв в нїм верх. Коли-б его зловили, то він мав причину побовувати ся, що навіть не зроблять ему тої чести, щоби его формально переслухували, лиш таки зараз зрана на другий день повісять. Він же був вже раз засуджений на смерть і лиш сьмілою втечею спас ся від тої судьби.

Коли так собі розважив і зачув недалекий вже тупїт коний, набрав від того нової

сили та став знов втікати від своїх ворогів як гонений олень. На щастє в тім місці, куди він біг, був якийсь старий мур і він ледви що ще мав на стілько часу, щоби своїми утомленими ногами перелізти через него, як вже й двайцять его ворогів добігло також до того муру. Але їх конї серед темноте не хотїли скакати через мур і за той час, коли їздці на них стали клясти та від упору коний зробив ся заколот, похатник міг на хвильку відотхнути.

Серце в нїм било ся, вже не мав надїї, що втече, коли до его уший долетїв знову голос капітана Лявтона, котрий крикнув до своїх людей, щоби ему розступили ся.

Его послухали а завзятий вояк розівнав ся до мура карієром, попер коня острогами і перескочив через перешкоду.

Тріюмфуючий крик вояків переконав похатника аж надто о великій небезпечности. Він був зовсім змучений і гадав вже, що аж тепер прийде ему конєць.

— Стійте, а ні, то смерть Вам буде! — роздав ся голос таки коло него.

Герве кинув оком в ту сторону, звідки понїс ся голос, і побачив що найдалше на два кроки від себе того чоловіка, котрого він найбільше бояв ся. При сьвітлі зьвізд побачив він, що той підняв руку в гору і грозив ему шаблею. Страх, розпука, змученє взялись его; він упав драгонови під ноги. Аж ось Лявтонів кінь спотикнув ся на похатника і кінь та їздець повалили ся нараз на землю.

В миг ока схопив ся Бірч знову на рівні ноги та держав вже в руці шаблю упавшого драгона. Мєсть то одна із найприродайших

людських пристрастий. Мало є людей, котріби ще не чули єї зрадливого голосу, а преці єсть і таких трохи, котрі знають, що милїше відплатити добрим за зле.

Лиш на малу хвильку злий дух взяв верх в груди похатника, коли він замахнув ся шаблею — але й зараз упала она на землю коло безсильного вояка, а похатник щез поза якоюсь скалою.

— Ратуйте капітана Лявтона — крикнув Мазон, котрий прискочив з кільканадцяти своїми людьми. — Кількох з вас мусить злізти з коний і перешукати скали, бо той злодюга десь тут сховав ся.

— Стійте! — крикнув капітан на все горло, підносячись лиш з трудом. — Хто з вас алзе, пожеє смерти! Томо, ходи сюди та поможки конї осідлати буданого.

Здивований поручник послухав мовчки, підчас коли прочі драгонови, не менше здивовані, остались на конях.

— Бою ся, чи Ви не тяжко покалічили ся — сказав Мазон з сочувством, коли вернули назад на гостинєць.

— Щось так здав ся — відповів капітан, котрому дуже трудно приходило ся говорити. — Я би лиш хотїв, щоби наш добрий доктор, той людський полатайко, був де під рукою, та подивив ся на мої ребра.

— Сайтгріве лишив ся коло капітана Сінгльтона у Вартоповім домі.

— Коли так, то там переночую, Томо. В таких военных часах звичайна чємність не має нїякого значіня. Впрочім пригадуєте собі добре, що старий панок показав ся дуже при-

Бюро дневників і оголошень

Л. П Л Ь О Н А

у Львові

улиця Кароля Людвика число 9.

приймає

абонамент на всі дневники

по цінах оригінальних.

35

Мужчини

При ослабленю мужескім, мій
ц. к. упр. гальвано-електрич-
ний апарат, для власного у-
житку в добрим успіхом.
Лікарські порученя. Проспект
в коперті в марках 20 кр.
I. Ангелфельд,
Відень, IX., Türkenstrasse 4.

4³/₄ кільо кави

netto вільне від порта за послі-
платою або за попереднім при-
сланем грошей. Під гваранцією
39 найліпший товар.

Африк. Мока перлова . . . вр. 4 75
Сантос дуже добра . . . " 4 90
Куба велена найліпша . . . " 5 18
Цейлон ясно-зел. найліп. " 6 35
Золота Ява жовта найліп. " 6 30
Пері кава знамен. сильна " 6 45
Арабська Мока дд. аромат. " 7 10

Цінники і тарифа цлова даром.
ETTLINGER & COMP. HAMBURG.

Бюро дневників і оголошень

Л. П Л Ь О Н А

у Львові

улиця Кароля Людвика ч. 9.

приймає

абонамент на всі дневники

по цінах оригінальних.

С. Кельсен у Відни

поруває:

Кльосети з перепливом води і без того. — Рури кльо-
сетові. — Каналові насади з патентовим замкненем. —
Збірники на воду. — Комплетні урядженя купелеві. —
Вентілятори. — Прибори до водотягів, як також рури
ляні і ковані. — Помпи, фонтани і всякі арматури.

Заступники для Галичини і Буковини

ГЕРМАН ГАМЕЛЬ у Львові Пасаж Гавсмана ч. 8

На жадане висилає ся катальоги.

Бюро дневників і оголошень **Л. Пльона** у Львові

улиця Кароля Людвика число 9, приймає

абонамент на всі дневники по цінах оригінальних.